

**EURASIA
CENTER**

EURÁZSIAI HÍRSZEMLE

(2024. május 11-17.)

Készítette:

**Horváth Levente
Klemensits Péter
Seremet Sándor
Szakáli Máté
Tárik Meszár
Veres Szabolcs
Zoltai Alexandra**

Tartalomjegyzék:

Nemzetközi vélemények az iráni elnök halálával kapcsolatban 4

Kelet-Ázsia 11

Dél-Ázsia 14

Délkelet-Ázsia 17

Közel-Kelet 22

Oroszország és a posztsovjet térség 26

Impresszum 31

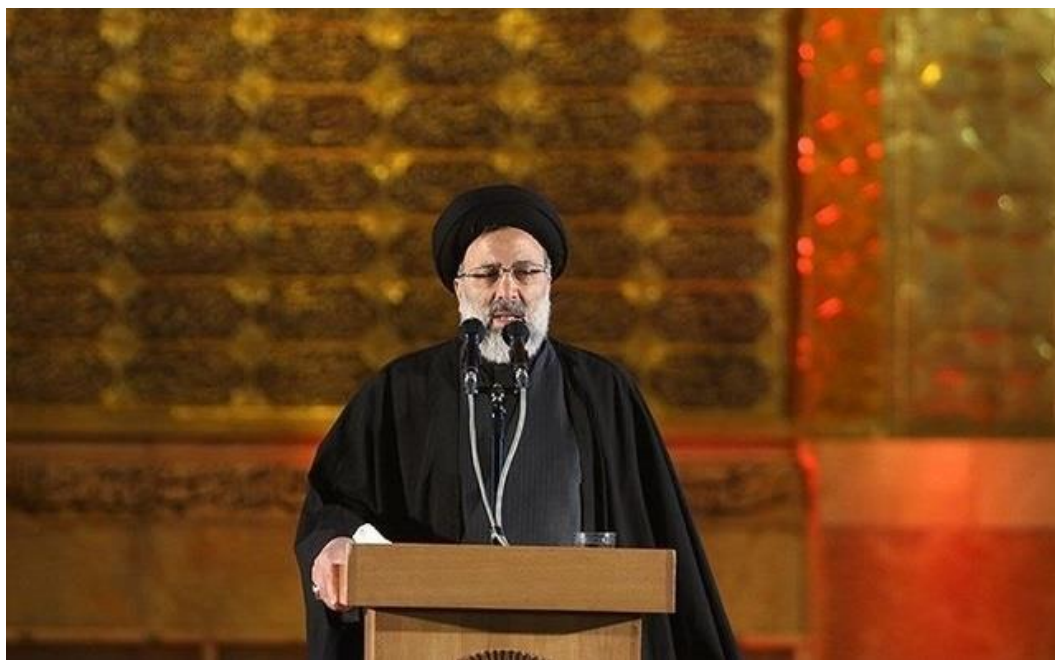

**EURASIA
CENTER**

A HÉT GYORSELEMZÉSE

Nemzetközi vélemények az iráni elnök halálával kapcsolatban

Klemensits Péter, Seremet Sándor, Szakáli Máté, Tárik Meszár,
Veres Szabolcs, Zoltai Alexandra

Nemzetközi vélemények az iráni elnök halálával kapcsolatban

A világ vezetői részvétüket fejezték ki Ebrahim Raiszi iráni elnök helikopter-balesetben bekövetkezett halála miatt. A mentőcsapatok vasárnap délután kezdték meg Raiszi keresését, miután repülőgépe, amelyen kilenc másik tisztviselő – köztük Hosszein Amir-Abdollahián külügyminiszter is – eltűnt Irán hegyvidéki északnyugati régiójában, az azerbajdzsáni határ közelében.

Európai Unió

Az Európai Unió hivatalos közleményt adott ki honlapján. „Az Európai Unió részvétét fejezi ki az Iráni Iszlám Köztársaság elnökének, Ebrahim Raiszinek, Hosszein Amir-Abdollahián külügyminiszternek és a tragikus helikopter-balesetben érintett más iráni tisztviselők halála miatt” – áll a közleményben. Charles Michel, az Európai Tanács elnöke kifejezte a blokk „őszinte részvétét” az iráni elnök és tisztviselők halála miatt. Részvétét fejezte ki Josep Borrell is, a blokk külpolitikai vezetője: „az EU együttérzését fejezi ki az összes áldozat családjának és az érintett iráni állampolgároknak” – fogalmazott közleményében.

Közel-Kelet

Irán és Szaúd-Arábia viszonya továbbra is fagyos, de a szaúdi média szerint Mohammed bin Szalmán szaúd-arábiai trónörökös egy telefonhívásban fejezte ki részvétét. „Mély részvétünket fejezzük ki Önöknek és az Iráni Iszlám Köztársaság népének, és arra kérjük a mindenható Allahot, hogy kegyelmével és bocsánatával ajándékozza meg az elhunytat” – [mondta](#) Szalmán Irán új ügyvezető elnökének.

Abd el-Fattáh esz-Szíszi egyiptomi elnök [nyilatkozata](#) szerint: „az Egyiptomi Arab Köztársaság elnöke... imádkozik, hogy az iráni elnök és a [többi] elhunyt nyugodjanak meg a Mindenható Isten irgalmában, és adjon családjuknak türelmet és vigaszt... az Egyiptomi Arab Köztársaság az iráni vezetéssel és néppel van ebben a szörnyű incidensben.”

Mohammed Bin Rásid Ál Maktúm sejk, az Egyesült Arab Emírségek miniszterelnöke [elmondta](#), imádkozik azért, hogy a balesetben elhunytak a Paradicsomba kerüljenek.

Ami Irakot illeti: „Szolidaritásunkat fejezzük ki a testvéri iráni néppel és az Iszlám Köztársaság tisztségviselőivel e fájdalmas tragédia során” – [mondta](#) Mohammed Sía asz-Szúdáni miniszterelnök közleményében.

A közösségi média X platformon közzétett [bejegyzésében](#) Abdulláh jordán király mély részvétét fejezte ki az Iráni Iszlám Köztársaság vezetésének, kormányának és népének Ebrahim Raiszi elnök, valamint Hosszein Amir-Abdollahián külügyminiszter és a többiek halála miatt. elkíséri. „Isten irgalmazzon mindnyájukon. Szolidaritást vállalunk iráni testvéreinkkel ebben a nehéz helyzetben” – tette hozzá.

Katarból Tamím bin Hamad Ál Tháni emír részvétét fejezte ki az iráni népnek. „Kérjük a Mindenható Isten kegyelmét és bocsánatát [az elhunytak] és családjaik számára, türelemmel és vigasztalással. Allahhoz tartozunk, és Hozzá fogunk visszatérni” – [írta](#) az X platformon.

Bassár el-Aszad szíriai elnök [megerősítette](#) Szíria szolidaritását az Iráni Iszlám Köztársasággal és a halottak családjaival. Aszad hozzátette, hogy Szíria együttműködött a néhai elnökkel annak biztosításán, hogy a Szíria és Irán közötti stratégiai kapcsolatok továbbra is virágzóak maradjanak.

Hakan Fidan török külügyminiszter részvétét fejezte ki, és [közölte](#), hogy Ankara kapcsolatban állt Iránnal, mióta hallott a vasárnapi balesetről. Elmondta, hogy Törökország illetékes intézményei, köztük a Védelmi Minisztérium és a Katasztrófavédelmi Hatóság mindent megtettek, de sajnos nem jártak sikerrel.

A Hamász „legmélyebb részvétét és szolidaritását [fejezte ki](#) Hámeneinek, a kormánynak és az iráni népnek ezért a hatalmas veszteségért”. Méltatta Raiszit és Amirabollahiánt, amiért támogatták Palesztinát Izraellel szemben, és bizalmukat fejezték ki afelől, hogy Irán „mélyen gyökerező intézményei” legyőzik „e nagy veszteség következményeit”.

Az iráni támogatású libanoni Hezbollah csoport [méltatta](#) a mártírok küzdelmét a nemzet ügyeinek védelmében és Iránnak tett szolgálatában, felszólítva Istent, hogy áldja meg őket irgalmával, védje meg Hámeneit, és adja meg Iránnak azt a képességet, hogy türelemmel tudja legyőzni a megpróbáltatásokat.

A jemeni huszikat tekintve Mohammed Ali al-Húsz, a szervezet legfelsőbb forradalmi bizottságának vezetője „legmélyebb részvétét” [fejezte ki](#) az iráni népnek és a balesetben elhunyt tisztviselők családjainak. Al-Húsz hozzátette, biztos benne, hogy Irán [népe] továbbra is „Isten akaratából ragaszkodik lojális vezetőihez”.

Oroszország és a Kaukázus térsége

Annak ellenére, hogy Azerbajdzsán és Irán viszonya nem felhőtlen, bizonyos fokú együttműködés mégis zajlik a két ország között. Az iráni elnök Ibrahim Raiszi Ilham Alijev elnökkel nyitott meg közösen egy gátat. Az őt szállító balesetet szenvedett helikopter erről a megnyitó ünnepségről szállította Raiszit. Május 21-én Ilham Alijev, Azerbajdzsáni Köztársaság elnöke az Iráni Iszlám Köztársaság nagykövetségén tett [látogatást](#), és mély részvétét fejezte ki. Az ideiglenes ügyvivővel folytatott találkozón Alijev hangsúlyozta Azerbajdzsán és Irán hosszú és barátságos szomszédságát, készülségét a kétoldalú kapcsolatok további fejlesztésére különböző területeken. Az elnök kiemelte a stabilitás és biztonság megőrzésének fontosságát a régióban, különösen a jelenlegi események fényében. Beszélgetésük során Alijev bizalmát fejezte ki a két ország közötti együttműködés további erősödésében és fejlesztésében minden területen, beleértve a kereskedelmet, beruházásokat, energiaügyeket és közlekedést. Az azeri elnök kiemelte a közös munka fontosságát az olyan modern kihívások terén, mint a járvány, a terrorizmus elleni harc és a régió stabilitásának biztosítása, valamint hangsúlyozta a kulturális kapcsolatok és megértés további megerősítésének szükségességét a két nép között. Alijev hangsúlyozta, hogy Raiszi elnök és más iráni vezetők tragikus elvesztése nemcsak Irán, hanem az egész régió számára pótolhatatlan veszteség. Mély részvétét fejezte ki a hozzátartozóknak és reményét fejezte ki, hogy az iráni nép megtalálja az erőt e nehéz időszak átvészelésére.

Grúzia miniszterelnöke X csatornáján [fejezte ki](#) őszinte részvétét az iráni elnök halálával kapcsolatban. Grúzia mély sajnálatát fejezi ki az Iráni Iszlám Köztársaság elnökének, Ibrahim Raiszi elnöknek, valamint Hosszein Amir-Abdollahián külügyminiszternek és más vezető tisztségviselőknek a halála miatt. Gondolataink most az iráni néppel vannak” – írta bejegyzésében a miniszterelnök. Egyes grúz sajtóorgánumban [kiemelték](#), hogy Raiszi többször is járt Oroszországban elnöksége alatt, valamint Putyin elnök is látogatást tett Teheránban, emellett azt, hogy Irán Shahed drónokat szállít Moszkvába, amelyeket utóbbi Ukrajna ellen vet be, ezzel együtt azonban leszögezik, hogy Irán nyíltan nem állt ki Oroszország mellett az ukrajnai háború kapcsán.

Irán fontos biztonságpolitikai és geopolitikai tényező a Dél-Kaukázusban. Örményország hagyományosan jó kapcsolatot ápol Iránnal. Jereván és Teherán politikai és gazdasági együttműködése az elmúlt években egyre szorosabbá vált. Az iráni elnök halálára reagálva Nikol Pasinyan miniszterelnök részvétnyilvánító táviratot [küldött](#) az Iszlám Forradalom Legfelsőbb Vezetőjének, Ali Khameneinek, Irán elnöke, Ibrahim Raiszi és kísérői helikopter-balesetben bekövetkezett halála miatt, amelyben kifejezte támogatását Irán Iszlám Köztársaság kormányának és népének, kívánva nekik erőt és állhatatosságot ebben a nehéz időszakban. „Az Örmény Köztársaság és népe támogatja jó barátságos és szomszédos államunkat és népét ebben az Irán Iszlám Köztársaság számára nehéz időszakban. Az Örmény Köztársaság kormánya és népe nevében őszinte részvétemet és vigasztaló szavakat fejezem ki a kedves barátom és kollégám, az elnök Ibrahim Raiszi, valamint a kísérő miniszter, Hosszein Amir-Abdollahián tragikus halála miatt.” – fogalmazott Pasinyan.

Irán stratégiai partner Oroszország számára, Raiszi elnöksége alatt ez a partnerség még szorosabbá vált. Nem meglepő, hogy Oroszországban a hivatalos részvétel nyilvánítások mellett az iráni elnök halálának következményeire is kitértek. Az orosz Állami Duma nemzetközi ügyekért felelős bizottságának vezetője [szerint](#) Irán elnöke egy a Közel-kelet számára nagyon bonyolult időszakban távozott az életből és úgy véli, hogy emiatt a helyzet destabilizálódása lehetséges a régióban. A következtetések levonásától és a lehetséges érdekeltekkel kapcsolatban az orosz álláspont egyelőre kiváró, ugyanis sem vádakkal sem lehetséges összefüggésekkel sem állt elő. Az orosz felső vezetők közül Vlagyimir Putyin elnök és Szergej Lavrov külügyminiszter is részvétét [nyilvánította](#) ki a halálesettel kapcsolatban. „Raiszi kiemelkedő politikus volt, aki egész életét az hazája szolgálatának szentelte (...) Oroszország igaz barátjaként felbecsülhetetlen személyes hozzájárulást tett országaink közötti jószomszédi kapcsolatok fejlesztéséhez” – mondta Putyin. Az orosz diplomaták közül elsőként Oroszország jereváni nagykövete [nyilvánított](#) részvétet Raiszi halálával kapcsolatban. A helikopter balesete után azonnal segítséget ajánlott fel az iráni félnek, az újságírók megkeresésére az eset a dél-kaukázusi helyzetre gyakorolt hatásával kapcsolatban nem kívánt reagálni. Oroszország és Irán számára egyaránt fontos a régió, hiszen az biztosítja a szárazföldi kapcsolatot a két ország között. Oroszország számára igen fontos, hogy Iránban megmaradjon a belpolitikai stabilitás és ne csússzon hatalmi viszályokba.

Közép-Ázsia

Közép-Ázsia országainak nyomtatott, valamint online formában megjelenő sajtójóorgánumai függetlenül attól, hogy kormánypárti vagy ellenzéki, az általánosnál mélyebben is foglalkozott az iráni elnök halálának hírével. A közép-ázsiai sajtóban a tragikus esemény szerepet kapott és a régióval foglalkozó közép-ázsiai (kazah, üzbég) szakértők is [megszóltak](#) a történetekkel kapcsolatban. Azonban a hírek döntő része még így is – mint a globális és regionális politikai folyamatok egyik legfontosabb, az adott héten történt eseménye – elsősorban az [angolszász](#), amerikai, [német](#) vagy [orosz](#) nyelvű sajtóorgánumokból átvett hírek fordításai, összegzései voltak.

A tragikus eseményekkel kapcsolatban mind az öt közép-ázsiai ország – Kazahsztán, Kirgizisztán, Tádzsikisztán, Türkmenisztán, Üzbegisztán – elnöke azonnal kifejezte részvétét és együttérzését az iráni néppel.

Ezen kívül az Irán és a közép-ázsiai országok között fennálló jó kapcsolatoknak is köszönhetően a közép-ázsiai regionális média alapjaiban [foglalkozott](#) az iráni elnök hagyatékával, politikai tevékenységével és személyével is.

Kasszim-Zsomart Tokajev kazah elnök [részvétét](#) fejezte ki Raiszi halála miatt az Akorda elnöki sajtószolgálat által közzétett táviratban. Tokajev Raiszit kimagasló államférfiként jellemezte, aki egész életében önzetlenül dolgozott az iráni állam érdekeinek szolgálatában, népe jólétének javításában és a térség stabilitásának megőrzésében. Kazahsztán Ibrahim Raiszira mindig is felelős vezetőként, tekintélyes nemzetközi politikusként fog emlékezni, olyan emberként, aki jelentős mértékben hozzájárult a kétoldalú kazah-iráni együttműködés erősítéséhez – állt a hivatalos kazah közleményben.

Tokajev mellett Shavkat Mirziyoyev üzbég [elnök](#) is kifejezte együttérzését a történetekkel kapcsolatban és levelet küldött Ali Hámeneinek, amelyben részvétét fejezte ki Raiszi halála miatt, melyben külön kiemelte a néhai elnök hozzájárulását Üzbegisztán és Irán kölcsönösen előnyös és hosszú távú partnerségének kialakításához.

Emomali Rahmon tádzsik elnök is leróta [hivatalos](#) tiszteletét az iráni elnök és külügyminiszter tragikus halála kapcsán és kifejezte nagyrabecsülését a tádzsik-iráni kapcsolatok fejlesztésében való közreműködésért. A türkmén külügyminisztérium is közleményt adott ki, amely szerint Serdar Berdimuhamedov elnök és Gurbanguly Berdimuhamedov, Türkmenisztán Néptanácsának elnöke részvétét fejezte ki az iráni vezetésnek Raiszi halála miatt.

Összességében a közép-ázsiai média az iráni elnök és külügyminiszter tragikus halálával kapcsolatban elsősorban a régió országai és Irán közötti közvetlen és jó kapcsolatok miatt foglalkozott mélyebben a történetekkel.

Kelet-Ázsia

[Xi Jinping kínai](#) elnök mély részvétét fejezte ki Ebrahim Raiszi iráni elnök helikopterbalesetben bekövetkezett halála miatt – közölte hétfőn Wang Wenbin, a kínai külügyminisztérium szóvivője. Mohammad Mokhber iráni első alelnöknek küldött részvétüzenetben Xi a kínai kormány és a kínai nép nevében mély részvétét és őszinte együttérzését fejezte ki Mokhbernek, Raiszi elnök családjának, valamint az iráni kormánynak és népnek. Xi elmondta, hogy Raiszi elnök hivatalba lépése óta jelentős mértékben hozzájárult Irán biztonságának és stabilitásának fenntartásához, valamint a nemzeti fejlődés és jólét előmozdításához. Hozzátette, hogy Raiszi pozitív erőfeszítéseket tett a Kína-Irán átfogó stratégiai partnerség megszilárdítása és elmélyítése érdekében. Raiszi tragikus halála nagy veszteség az iráni népnek, és a kínaiak egy jó barátot is elveszítettek – mondta Xi. A balesetet követően Kína kiemelt figyelmet fordított rá, és kifejezte készségét, hogy minden szükséges támogatást és segítséget megadjon Iránnak – mondta a szóvivő. Kína továbbra is támogatja az iráni kormányt és népet a függetlenség, a stabilitás és a fejlődés megőrzésében, és kész együttműködni Iránnal a Kína-Irán átfogó stratégiai partnerség további elmélyítése érdekében – mondta Wang.

A japán kormány is részvétét fejezte ki Ebrahim Raiszi iráni elnök halála miatt. „[Mélyen elszomorít](#)” a halála – fogalmazott Fumio Kishida japán miniszterelnök közleményében. – „Szeretném kifejezni legmélyebb részvéteimet.” Kishida hasonló üzenetet küldött Ali Hámeneinek, Irán legfelsőbb vezetőjének. „A Japán és Irán közötti régóta fennálló baráti kapcsolatok alapján számos őszinte megbeszélést folytattam Raiszi elnökkel a kétoldalú kapcsolatokról és a regionális helyzetről találkozókon és telefonos megbeszéléseken keresztül” – tette hozzá Kishida. Yoshimasa Hayashi, a kabinet főtitkára sajtótájékoztatón elmondta, hogy Japán előítéletek nélkül figyelni fogja halálának a közel-keleti helyzetre gyakorolt hatását, a térség békéjére és stabilitására összpontosítva.

Dél-Korea is részvétét fejezte ki. „A Koreai Köztársaság kormánya legmélyebb részvétét és együttérzését fejezi ki a gyászoló családoknak és az iráni népnek Raiszi elnök és kíséretének halála miatt a május 19-i helikopter-balesetben” – áll a külügyminisztérium [közleményében](#). A minisztérium hozzátette, Szöul „őszintén kívánja, hogy az iráni nép együtt tudjon túljutni azon bánatán, hogy egy váratlan balesetben elveszítette vezetője”.

Kim Dzsongun észak-koreai vezető kijelentette, hogy Ebrahim Raiszi iráni elnök halála „veszteség az igazságszolgáltatásra törekvők számára” – jelentette az [állami média](#). Kim Mohammad Mokhbernek, Irán első alelnökének küldött részvétüzenetében kijelentette: „Az elnök halála nagy veszteség a testvéri iráni népnek és a függetlenségre és az igazságosságra törekvő világ népének.” Raiszi „kimagasló államférfi volt és közeli barátja” az észak-koreai népnek, „aki nagyban hozzájárult az iráni nép ügyéhez országa szuverenitásának, fejlődésének és érdekeinek védelmében, valamint az iszlám forradalom vívmányaiban” – mondta Kim. Az észak-koreai vezető elmondta, „meg van győződve”, hogy az iráni kormány és nép „leküzdi a nagy veszteség fájdalmát, és bátran és lendületesen halad előre egy erős és virágzó ország felépítésében”.

Dél-Ázsia

Dél-Ázsia országait is megrázta az iráni államfő és a külügyminiszter tragikus halála. Május 21-én Pakisztánban, Indiában és Srí Lankán [állami gyásznapot tartottak](#) Ebrahim Raiszi néhai iráni elnök tiszteletére. Asif Ali Zardari [pakisztáni elnök](#) őszinte részvétét fejezte ki az iráni elnök, az iráni külügyminiszter és a balesetben életüket vesztett többi személy gyászoló családjának – áll a hivatali közleményében. „Ma Pakisztán egy nagy barát elvesztését gyászolja. Éppen a múlt hónapban volt szerencsénk vendégül látni őt Pakisztánban. A megbeszéléseink során azt tapasztaltam, hogy nagyon lelkes volt a kétoldalú kapcsolataink megerősítése iránt. Raiszi mindig is különleges helyet foglalt el Pakisztán és népe számára” – fogalmazott Zardari.

Shehbaz Sharif pakisztáni miniszterelnök felkereste Irán iszlámábádi nagykövetségét, és országa és népe nevében részvétét fejezte ki Iránnak. Az X-en pedig a következőket írta: „Pakisztán kormányával és népével együtt mély részvétünket és együttérzésünket fejezzük ki az iráni nemzetnek e szörnyű veszteség miatt. A mártírhalt lelkék nyugodjanak mennyei békében. A nagyszerű iráni nemzet a tőle megszokott bátorsággal fog túllépni ezen a tragédián”.

Az indiai belügyminisztérium május 20-án jelentette be, India úgy döntött, hogy „az elhunyt méltóságok iránti tisztelet jeléül” május 21-én egynapos állami gyászt tartanak. Azokon az épületeken, ahol rendszeresen lobogtatják, a nemzeti lobogót félárbocra eresztik egész Indiában, és aznap nem lesznek hivatalos rendezvények – tette hozzá.

[Narendra Modi](#) indiai miniszterelnök az X-en közzétett bejegyzésében azt mondta, hogy országa „a gyász idején Irán mellett áll”. „Az India és Irán közötti kétoldalú kapcsolatok erősítéséhez való hozzájárulására mindig emlékezni fogunk. Őszinte részvétem a családjának és az iráni népnek. India Irán mellett áll a gyász idején” – írta Modi május 20-án. S. Jaishankar indiai külügyminiszter szintén a közösségi médiaplatformon tett közzé üzenetet, mondván: „Dr. Ebrahim Raiszi iráni elnök és Hosszein Amir-Abdollahián külügyminiszter helikopterbalesetben bekövetkezett halálhíre mélyen megdöbbenett. Emlékezzünk vissza a velük való számos találkozásomra, legutóbb 2024 januárjában.”

Ranil Wickremesinghe Srí Lanka-i elnök [szintén posztolt](#), hogy megossza fájdalmát a néhai iráni elnök halála miatt. „Mély együttérzésemet és őszinte részvétemet fejezem ki a gyászoló

családoknak, a kormánynak és az iráni népnek” – írta május 20-án az X-en. „Gondolataink és imáink Raiszi elnök és kísérete családjával vannak” – tette hozzá.

A Maldív-szigetek nemzeti lobogóját május 20-tól kezdődően három napon át félárbcra eresztették, hogy kifejezzék tiszteletüket Raiszi iránt. „Imádkozom a Mindenható Allahhoz, hogy áldja meg Raiszi elnök, Abdollahián külügyminiszter és mások lelkét, akik életüket veszítették ebben a szerencsétlen incidensben” – [írta Mohamed Muizzu](#) maldív elnök május 20-án az X-en.

Mohammed Shahabuddin bangladesi elnök és Sheikh Hasina miniszterelnök szintén közleményben fejezte ki részvétét. [Hasina nyilatkozata](#) szerint: „A gyász órájában a bangladesi kormány és a saját nevemben mély részvétünket fejezem ki Irán kormányának és testvéri népének”.

Délkelet-Ázsia

Az iráni elnök és külügyminiszter halálhírére Délkelet-Ázsiában a muszlim többségű államok kezelték kiemelt hírként, illetve reagáltak rá hangsúlyozottan. Malajzia miniszterelnöke, Anwar Ibrahim részvétét és szolidaritását fejezte ki Irán baráti népének. Raiszi elnök „példát mutatott népének jóléte és nemzete méltósága iránti mély elkötelezettségéről, amely egy büszke és gazdag, az iszlám elveiben gyökerező civilizációt képvisel... Az igazságosság, a béke és az umma felemelkedése iránti elkötelezettsége valóban inspiráló volt... Elköteleztük magunkat a malajziai-iráni kapcsolatok megerősítése mellett, és együtt dolgoztunk népeink és a muzulmán világ javára. Ígéretünket teljesíteni fogjuk” – [fogalmazott](#) a maláj kormányfő.

Az indonéz elnök, Joko Widodo szintén kifejezte mély fájdalmát a helikopterbaleset kapcsán. „Őszinte imáimat ajánlom a gyászoló családoknak és az iráni népnek” – fogalmazott. Az elnök egyúttal reményét [fejezte ki](#), hogy ez a szerencsétlen tragédia nem lesz közvetlen hatással a világgazdaságra, beleértve az olajárakat is. „Ha az olajárak emelkednek, akkor várhatóan más áruk ára is emelkedni fog” – jegyezte meg. A többi délkelet-ázsiai ország, mint az ASEAN soros elnökségét ellátó [Laosz](#), valamint [Szingapúr](#), [Thaiföld](#), [Vietnám](#), és a [Fülöp-szigetek](#) kormányzatai szintén részvétet nyilvánítottak ki a helikopterbalesetet követően.

A gyorselemzést készítette: Klemensits Péter, Seremet Sándor, Szakáli Máté, Tárik Meszár, Veres Szabolcs, Zoltai Alexandra

EURASIA
CENTER

▶ **KELET-ÁZSIA**

Kelet-Ázsia

Putyin Kínába látogatott

Bernard Orr, Guy Faulconbridge & Andrew Osborn, Reuters, 2024. május 17.

Kína és Oroszország 2022 februárjában bejelentette a „korlátlan” partnerséget, idén pedig Xi Jinping kínai elnök és Vlagyimir Putyin orosz elnök közös nyilatkozatot írt alá Kínában az „új korszakról”, amely az Egyesült Államokkal szembeni ellenállást hirdetett számos biztonsági kérdésben, valamint közös nézetet Tajvantól, Ukrajnán át egészen Észak-Koreáig. Xi úgy fogalmazott Putyinnak, hogy kettejüknek esélyük van olyan változásokat előidézni, amelyekre a világ egy évszázada nem volt példa, amit sok elemző az Egyesült Államok vezetete globális rend megkérdőjelezésére tett kísérletnek tekint. Putyin látogatása hetekkel azután történt, hogy Antony Blinken amerikai külügyminiszter Kínába repült, hogy aggodalmát fejezze ki Kína orosz hadseregnek nyújtott támogatásával kapcsolatban. Azzal, hogy Putyin első külföldi útjára Kínát választotta, miután ebben a hónapban újabb hatéves mandátumra letette az esküt, ezzel üzenetet küldött a világnak a prioritásairól és Xihez fűződő személyes kapcsolatainak erősségéről.

Forrás: [Putin and Xi pledge a new era and condemn the United States](#)

Kell-e nukleáris fegyver Dél-Koreának?

Mitch Shin, The Diplomat, 2024. május 16.

Amióta Észak-Korea bebizonyította, hogy képes fejlett nukleáris fegyverek kifejlesztésére és nukleáris kísérletek végrehajtására, a dél-koreai kormány felé egyre több felhívás hangzik el, hogy fejlessze ki saját nukleáris fegyvereit. A dél-koreaiak különösen az észak-koreai-amerikai nukleáris tárgyalások és a Korea-közi párbeszédnek összeomlása nyomán egyre inkább támogatják azt az elképzelést, hogy az országnak legyen atomfegyvere biztonsági garanciaként. Hagyományosan a washingtoni elitnek és a politikai döntéshozóknak mélyen gyökerező kifogásai voltak ez ellen az elképzelés ellen. Azonban az egyik figura, aki befolyásolhatja a jövőbeni Trump-adminisztráció Észak-Koreával kapcsolatos politikáját (ha novemberben újraválasztják Donald Trump korábbi elnököt), ikonoklasztikus perspektívát kínált a dél-koreai Yonhap hírügynökségnek adott exkluzív interjúban. Elbridge A. Colby, korábbi védelmi miniszter, valamint stratégiai és haderőfejlesztési helyettes szerint irreális azt várni, hogy Kim Dzsong Un észak-koreai vezető feladja nukleáris fegyvereit, vagyis a Koreai-félsziget atomfegyver-mentesítése irreális cél, tehát Dél-Koreának atomfegyverekre van szüksége.

Forrás: [The Great Debate Over South Korea Developing Nuclear Weapons Is Back](#)

Japán tiltakozik Oroszországgal és Kínával szemben

Japan Today, 2024. május 17.

Japán tiltakozást nyújtott be Kínának és Oroszországnak, miután csütörtökön Pekingben tartott csúcstalálkozójuk után kiadott közleményükben „atomszennyezettnek” nevezték a megbénult fukusimai erőműből kibocsátott tisztított vizet. Josimasza Hajasi japán kabinetfőtitkár pénteki szokásos sajtótájékoztatóján kijelentette: „rendkívül sajnálatos”, hogy Xi Jinping kínai elnök és orosz kollégája, Vlagyimir Putyin „a tényekkel ellentétes” kijelentést tett. Kína bírálta Japánt, amiért „nukleáris szennyezett” vizet engedett az óceánba a Fukushima Daiichi erőműből, amely 2011 márciusában pusztító földrengés és szökőár után olvadást szenvedett. 2023 júliusában a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség jelentést nyújtott be Japánnak, amelyben megerősítette, hogy a vízkibocsátás megfelel a globális biztonsági előírásoknak, és a kibocsátás „elhanyagolható radiológiai hatással lesz az emberekre és a környezetre”. Kína és Oroszország betiltotta a japán tenger gyümölcsei importját a vízkibocsátás 2023 augusztusi kezdete óta.

Forrás: [Japan protests after China, Russia call released Fukushima water 'contaminated'](#)

EURASIA
CENTER

▶ **DÉL-ÁZSIA**

Dél-Ázsia

India és Kína: kereskedelem az ellenséggel

Shreya Upadhyay, The Diplomat, 2024. május 16.

A Globális Kereskedelmi Kutatási Kezdeményezés friss adatai szerint a 2024-es pénzügyi évben az Indiába irányuló kínai import meghaladta a 100 milliárd dollárt, megszilárdítva Kína státuszát India legnagyobb kereskedelmi partnereként. Ez az eredmény a feszültségek fokozódása közepette valósult meg, amit jól példáz, hogy India rekordszámú katonát vezényelt a ladakhi határra, válaszul a vélt kínai fenyegetésekre. Az Egyesült Államok hírszerző szervei egy lehetséges fegyveres konfliktusra figyelmeztettek, mivel mindkét nemzet megerősíti a csapatok telepítését a vitatott határ mentén. A feszültségek ellenére az India és Kína közötti kétoldalú kereskedelem és beruházások továbbra is fennállnak. Annak ellenére, hogy India olyan kezdeményezésekkel, mint a „Make in India” és az „Atmanirbhar Bharat” (Önálló India), igyekszik megerősíteni hazai védelmi iparát, a nemzet továbbra is külső forrásoktól függ a kritikus védelmi technológiák és anyagok tekintetében. Miközben India erősíti biztonsági kapcsolatait az Egyesült Államokkal, és vezető szerepet vállal a globális dél megszervezésében, a Kínával fennálló feszültségek továbbra is fennállnak. Kína elkötelezettsége olyan szomszédos országokkal, mint Bhután és Banglades, valamint a Pakisztánnal való növekvő katonai együttműködése tovább bonyolítja India geopolitikai helyzetét. Ebben az ingatag forgatókönyvben a kínai-indiai kapcsolatok a pragmatikus gazdasági érdekek és az eszkalálódó geopolitikai feszültségek közötti kényes egyensúlyban mozognak.

Forrás: [India and China: Trading With the Enemy](#)

Indiában nő a schengeni vízum iránti kereslet

Hindustan Times, 2024. május 17.

A tavalyi évben a schengeni országokba Indiából érkezett a harmadik legtöbb vízumkérelem, összesen 9,7 millió, ami 44 százalékos növekedést jelent a 2022-es 6,7 millióhoz képest. Az első öt ország közül Kína után Indiában nőtt a második legnagyobb mértékben a vízumkérelmek száma, majd Marokkó és Törökország következett – derül ki az Európai Bizottság jelentéséből. A megugrás miatt azonban sok indiai akadályokba ütközött, mert nem álltak rendelkezésre vízuminterjú helyszínek, ami fennakadásokat okozott az utazásuk megszervezésében. Indiai utazási szakértők szerint a schengeni vízumok iránti valós kereslet valószínűleg sokkal nagyobb, mint azt a hivatalos számok mutatják. A rendelkezésre álló vízuminterjú helyek hiánya miatt azonban sok utazni vágyó indiai nem is tudott schengeni vízumot igényelni.

Forrás: [Demand for Schengen visas rises in India; interview slots see shortages](#)

Xi Jinping kínai elnök franciaországi látogatásából mit tanulhat Srí Lanka?

Samitha Hettige, Ada Derana, 2024. május 13.

A látogatás során Xi Jinping kínai és Emmanuel Macron francia államfő közös nyilatkozatot tett a mesterséges intelligenciáról (AI), amelyben megígérték, hogy előmozdítják az AI felelősségteljes fejlesztését és használatát mindenki javára. Emellett kötelezettséget vállaltak arra, hogy előmozdítják a rugalmas, inkluzív és átlátható mesterséges intelligencia irányítási keretek kialakítását. A találkozó során a két elnök megerősítette a két tengeri nemzet létfontosságú szerepét a tengeri ökoszisztémák védelmében, és megállapodott abban, hogy fellépnek a tengeri és part menti biológiai sokféleség védelme és helyreállítása érdekében. A megbeszélések középpontjában a környezetvédelmi multilateralizmus előmozdítása, az illegális halászat elleni küzdelem és a tengerszennyezés ellenőrzése állt. Srí Lankának lényegében a fentiekre kell összpontosítania, mivel ugyanezek a kérdések közvetlen hatással vannak a nemzeti stabilitására, különösen 2024-ben és az elkövetkező években, mivel 1. A szigetország az Indiai-óceán peremén számos országgal versenyez gazdaságának stabilizálásáért. 2. Gyorsan digitalizálja a legtöbb alapvető szolgáltatást a gazdasági szerkezetátalakítás támogatása érdekében. 3. Hamarosan India lehet a világ 5. legnagyobb gazdasága. 4. Srí Lanka fontos partner az Övezet és Út kezdeményezésben.

Forrás: [President Xi Jinping visited France, what should Sri Lanka learn? – By Prof. Samitha Hettige](#)

India nem fél a szankcióktól az iráni kikötői megállapodás miatt

AFP, Dhaka Tribune, 2024. május 17.

India külügyminisztere kijelentette, hogy országa azon fog dolgozni, hogy kihangsúlyozza az iráni kikötőprojekt előnyeit, miután az Egyesült Államok szerint a projektben dolgozó indiai cégek szankciókat kockáztatnak. Irán és India ezen a héten szerződést írt alá a régóta leállított Chabahar kikötő fejlesztéséről és felszereléséről egy olyan megállapodás keretében, amely 10 évre szóló hozzáférést biztosít Újdelhinek a létesítményhez. Washington meleg kapcsolatok fűzik Indiához, de Iránnal régóta ellenséges a viszonya, amelyet tovább rontott, hogy Teherán támogatja a Hamászt az Izrael elleni háborúban. „Kommunikáció és meggyőzés kérdése, és meg kell értetni az emberekkel, hogy ez valójában mindenkinek a javát szolgálja” – jelentette ki S. Jaishankar indiai külügyminiszter kedd este egy nyilvános rendezvényen Kalkutta városában. Korábban az Egyesült Államok vonakodva ugyan de elfogadta a kikötőprojektet, amíg az amerikai hadsereg Afganisztánban tartózkodott, mivel Újdelhiben értékes partnert látott a 2021-ben megbukott kabuli kormány támogatásában. A külügyminisztérium azonban hétfőn arra figyelmeztetett, hogy a projektben dolgozó indiai vállalatok amerikai szankciókat kockáztatnak. Az e héten aláírt megállapodás értelmében az India Ports Global Limited (IPGL) 370 millió dollárt fektet be „stratégiai felszerelések biztosításába” és „a kikötő közlekedési infrastruktúrájának fejlesztésébe” az elkövetkező évtizedben.

Forrás: [India downplays US sanctions threat over Iran port deal](#)

**EURASIA
CENTER**

▶ DÉLKELET-ÁZSIA

Délkelet-Ázsia

Indonézia leendő elnöke évi 8%-os növekedésben bízik mandátuma első 3 évében

Aryo Putranto Saptohutomo, Kompas.com, 2024. május 16.

Indonézia megválasztott elnöke, Prabowo Subianto abban bízik, hogy elnöksége első két-három évében az ország 8%-os gazdasági növekedést ér el. Az élelmiszertermelés és az indonéziai biodízelgyártás is a megcélzott gazdasági növekedés, amely messze meghaladja a jelenlegi számokat fő mozzgórugói között lesz. „Beszéltem a szakértőimmel. Tanulmányoztam a számokat” – mondta Prabowo a Katari Gazdasági Fórumon. „Nagyon biztos vagyok benne, hogy könnyedén elérhetjük a 8%-ot. És eltökéltem, hogy túllépjük”. Prabowo a leköszönő elnök, Joko Widodo a belföldi feldolgozóipart támogató politikájának folytatását tervezi. Ezen stratégia szerint Indonézia betiltja a nyers ásványi anyagok, például a nikkell exportját annak érdekében, hogy azokat otthon dolgozzák fel nagyobb értékű árucikkékké. A kormány azt tervezi, hogy a hazai feldolgozási politikát a bányászati ágazaton túlra is kiterjeszti. „A downstreaming [vagy a természeti erőforrások hazai feldolgozása] több évet vesz igénybe. A növekedés motorja [elnökségem első éveiben] a mezőgazdaságra, az élelmiszertermelésre és -elosztásra, valamint az energiára való összpontosítás lesz. Nagyon gyorsan szeretnénk zöldülni” – magyarázta Prabowo. Prabowo céljai messze túlmutatnak a jelenlegi bruttó hazai termék (GDP) növekedési ütemén. Az indonéz gazdaság 2024 első negyedévében 5,11 százalékkal bővült éves összevetésben. A Bank Indonesia szerint Indonézia GDP-je valószínűleg 4,7 százalék és 5,5 százalék között fog növekedni az év egészében. Prabowo hivatalosan idén októberben kerül hatalomra.

Forrás: [Prabowo Yakin Pertumbuhan Ekonomi Capai 8 Persen di 3 Tahun Pemerintahannya](#)

Vietnám az ellátási láncok diverzifikációjának preferált célpontja

Thy An, VnExpress, 2024. május 16.

A globális kereskedelemre továbbra is hatással vannak a makrogazdasági és geopolitikai erők. Az ellátási láncok rugalmasságára való összpontosítás arra készíti a vállalkozásokat, hogy diverzifikálják partnereiket. A Citi ellátási láncok finanszírozásáról szóló jelentése szerint az ázsiai gazdaságok, különösen Vietnám és az ASEAN, Kína meghatározó szerepe ellenére jelentős növekedésre számíthatnak a globális technológiai ellátási láncokban az erős, már meglévő infrastruktúrájuk miatt. A Citi felmérésében részt vevő globális válaszadók több mint fele jelezte, hogy már rendelkezik vagy fontolgatja az ellátási lánc diverzifikálását, és Észak-Amerika 63%-kal vezet a többi régióban. Kínán kívül Vietnám volt a preferált másodlagos célpont az ellátási láncok számára a válaszadók szerint, kivéve a latin-amerikaiakat. A latin-amerikai válaszadók a többi régióhoz képest nagyobb valószínűséggel fejezték ki, hogy a gyártás visszahozatalát preferálják a hazai piacra.

Forrás: [Vietnam is preferred destination for supply chain diversification: Citi](#)

Miért számít, hogy Szingapúr megszavazta Palesztina teljes jogú ENSZ-tagságát

Joel Ng, Channel News Asia, 2024. május 14.

Május 10-én Szingapúr 142 másik országgal együtt az ENSZ BT vétójára válaszul megszavazta az ENSZ Közgyűlésében (UNGA) azt a határozatot, amely támogatja Palesztina teljes jogú tagságát a szervezetben a jelenlegi megfigyelői státusza helyett. Az ENSZ Közgyűlést gyakran jellemzik úgy, hogy „szimbolikus” intézkedéseket hoz, mivel határozatai nem rendelkeznek a 15 tagú Biztonsági Tanács jogi erejével. Általánosságban elmondható, hogy az ENSZ Biztonsági Tanácsa a nagyhatalmi rivalizálás kiújulása miatt egyre inkább elakadt a nemzetközi biztonsággal kapcsolatos döntések meghozatalában. Egyesek úgy gondolhatják, hogy az ENSZ irrelevánssá vált, és itt az ideje, hogy az államok egyoldalúan cselekedjenek. Ez lenne a holtpontok legrosszabb kimenetele, különösen az olyan kis országok számára, mint Szingapúr. Egy olyan világban, ahol a hatalmasokat nem kell felelősségre vonni, a kis államok fognak szenvedni. Az ENSZ problémáinak felmérése során fontos felismerni, hogy nem a Biztonsági Tanács az, amelyik nem hajlandó lépni, hanem az egyes államok. Fel kell szólítani őket, ha az általuk hozott intézkedések ellentétesek a békével. Az ENSZ Közgyűlése a legjobb lehetőség az országok számára, hogy kifejezzék ellenérzéseiket, és javaslatot tegyenek a további lépésekre. Az ENSZ Közgyűlésnek számos hatásköre is van, különösen az ENSZ Alapokmány hatályára vonatkozó ajánlások megtételére. Az ENSZ Közgyűlésének egyik leghatékonyabb intézkedése az apartheid, vagyis a fehér dél-afrikai rezsim fekete és etnikai kisebbségi lakossággal szembeni rasszista politikájának kriminalizálása volt 1966-ban. A gázai konfliktus tartós rendezéséhez vezető út nagyon különbözik attól a folyamattól, amely véget vetett az apartheidnek. Szingapúr Palesztina tagsága mellett leadott szavazatával megismételte, hogy a kétállami megoldást támogatja, amely álláspont globális támogatást élvez, és amelyet a korábbi ENSZ-határozatok is előírnak. Ezáltal a palesztinok egyenrangúvá válnának a tárgyalóasztalnál. És ez most azért fontos, mert úgy tűnik, hogy a kétállami megoldás támogatottsága Izraelben és Palesztinában egyaránt csökkent. Ahogyan Vivian Balakrishnan szingapúri külügyminiszter kijelentette: „Szingapúr szavazata tükrözi azt a szívből jövő vágyunkat, hogy mindkét fél folytassa a közvetlen, szemtől-szembe, jóhiszeműen folytatott tárgyalásokat”. Az ENSZ Közgyűlésének szavazása egy olyan intézkedéssorozat része, amely elindította a kerekék forgását az izraeli-palesztin ellentét legszélsőségesebb elemei ellen. Fontos szerepe van abban, hogy rávilágítson arra, mit mond a nemzetközi jog az izraeli kormány és a Hamász közelmúltbeli intézkedéseiről. Az ENSZ Közgyűlésének ezekkel a kérdésekkel kapcsolatos álláspontja befolyásos lesz, tekintettel az ENSZ Alapokmányának és a nemzetközi jognak az értelmezésében betöltött szerepére. A multilaterális szintű kollektív fellépésnek kell maradnia a fő cselekvési iránynak, ha a nemzetközi rendet fenn akarjuk tartani és a békés egymás mellett élés szempontjából fontosnak akarjuk tartani. Ezért volt olyan fontos Szingapúr szavazata a Palesztina tagságáról szóló szavazáson.

Forrás: [Why Singapore's vote to support Palestine's full membership in the UN matters](#)

Az Ázsiai Fejlesztési Bank új hitelekkel támogatja a Fülöp-szigeteki közlekedési infrastruktúra nagyprojektjeit

Beatriz Marie D. Cruz, Business World, 2024. május 19.

Az Ázsiai Fejlesztési Bank (ADB) 2028-ig négy kölcsönt kíván jóváhagyni a Fülöp-szigeteki közlekedési infrastruktúra nagyprojektjeihez. „Az ADB a kormány infrastrukturális kiemelt programjának (IFP) támogatása folytatódik a közlekedési ágazatban hamarosan induló új műveletekkel” – közölte Hiroaki Yamaguchi, az ADB közlekedésért felelős vezető igazgatója. A banknak még véglegesítenie kell a projektek jóváhagyásának időpontját és a hitelek méretét, amelyek a Fülöp-szigeteken az éghajlatváltozással szemben ellenálló közlekedési infrastrukturális projektek előkészítését, előzetes megvalósítását és korai végrehajtását támogatják – tette hozzá. Az ADB jövőre tervezi jóváhagyni a 4. metróvonal (MRT-4) építésének finanszírozására javasolt 1 milliárd dolláros hitelt. Az ADB reméli, hogy még ebben az évben megkapja a 37 kilométeres Laguna Lakeshore Road Network Project hitelengedélyét is. A javasolt finanszírozás 3,5 milliárd dollárra rúg a multitranszakciós finanszírozási eszközön keresztül. 2027-re az ADB a Japán Nemzetközi Együttműködési Ügynökséggel közösen szeretne társfinanszírozni egy 65 kilométeres autópályát, amely Cagayan de Oro Cityt köti össze a bukidnoni Malaybalay Cityvel. A bank emellett azt tervezi, hogy 2028-ig jóváhagyja a Central Luzon Corridor Rail Network Extension hitelét. Eddig az ADB hitelportfóliója kilenc közlekedési projektet foglal magában 11,48 milliárd dollár értékben.

Forrás: [ADB targets loan approvals for 4 PHL transport infra projects](#)

A malajziai kkv-k 63%-a attól tart, hogy bezárhatja üzletét, ha elutasítja a korrupciót

Free Malaysia Today, 2024. május 19.

A malajziai kis- és középvállalkozások közel kétharmada (63%) attól tart, hogy a megvesztegetés és a korrupció elutasítása üzletükbe kerül – derült ki az ACCA (Association of Chartered Certified Accountants) új kutatásából. „Sok kisvállalkozásnak nincs meg az alkupozíciója ahhoz, hogy visszautasítsa, amikor kenőpénzt követelnek tőle. A vállalkozóknak választaniuk kell a fizetés vagy az üzlet elvesztése között és ez gyakran egyáltalán nem jelent választási lehetőséget annak, aki egy családot próbál eltartani” – mondta Jason Piper, az ACCA adó- és üzleti jogért felelős vezetője. Az ACCA jelentése rámutatott, hogy a megvesztegetés és a korrupció világszerte hatással van a kkv-kra, és átláthatóságra és etikus magatartásra szólított fel. Ugyanakkor elismerte, hogy a félelmek ellenére a felmérés azt mutatta, hogy a megvesztegetéssel és korrupcióval szembeni fellépés előnyeit nagyon is megértik, a válaszadók 68%-a szerint a megvesztegetés elleni határozott fellépésük növeli az ügyfelek bizalmát a vállalkozásuk iránt. A válaszadók 83%-a szerint egy ilyen politika növelné az esélyüket arra, hogy jövedelmező szerződéseket kapjanak a nagyvállalatoktól és a közszféra szerveitől.

Forrás: [63% of SMEs fear losing business if they reject corruption, report says](#)

A Fülöp-szigeteki kkv-k fenntarthatóságát akadályozza a szakértelem és az erőforrások elégtelensége

Almira Louise S. Martinez, Business World, 2024. május 17.

A vállalatok növekvő számának fenntarthatóvá válásával a Fülöp-szigeteken sok kis- és középvállalkozás (kkv) lemaradt a szakértelem és az erőforrások hiánya miatt. „Sokan valószínűleg nem sokat törődnek a fenntarthatósági jelentéssel, és könnyű megérteni, hogy miért. A nagyobb szervezetekkel ellentétben a legtöbb kkv-nak nincs ideje, tudása és erőforrása arra, hogy olyan kiterjedt problémákkal foglalkozzon, mint az éghajlatváltozás vagy a társadalmi előítéletek” – írja a Közhasznú Könyvvizsgálók Szövetsége (ACPAPP) a kkv-k fenntarthatóság felé vezető útjáról szóló cikkében. Az ACPAPP továbbá megemlítette, hogy a kkv-k számára a fenntarthatóságot leginkább úgy lehet bemutatni, hogy a megfelelés helyett költséghatékony lehetőségként népszerűsítik. „Az olyan gyakorlatok, mint az energiatakarékosság, a hulladékok újrahasznosítása, az energiahatékony berendezések, a napenergia és a víztakarékos mechanizmusok használata segítenek a költségek alacsonyan tartásában, és bizonyítottan költséghatékonyabbak, mint a szokásos energiafelhasználás. A kkv-k könyvelői pénzügyi tanácsadóként felhasználhatják pénzügyi tanácsadói szerepüket arra, hogy a kkv-kat e gyakorlatok bevezetésére ösztönözzék” – állítja a szövetség.

Forrás: [Insufficient expertise and resources hinders sustainability in Philippines SMEs](#)

Mit remélhetnek a szingapúriak Lawrence Wong miniszterelnöktől?

Teo Ky Key, Channel News Asia, 2024. május 17.

2024. május 15-án Szingapúr negyedik miniszterelnöke átvette a kormányrudat. A politikai vezetés valószínűleg abban reménykedik, hogy ez az átadás-átvétel a lehető legkevésbé izgalmas, mert ez azt jelenti, hogy az átmenet zökkenőmentes volt, és minden úgy működik, ahogyan kell. Wong azt ígérte, hogy „továbbra is dacolva az esélyekkel, fenntartja ezt a Szingapúri csodát”. Nemrégiben azt is mondta, hogy a nyilvánosság bevonásával fogják elmagyarázni a kormány politikái mögött meghúzódó gondolatokat. Ha ez sikerül, akkor a kormány és a polgárok közötti kommunikáció nyitottabbá és kétirányúvá válik. Wongot megbízható és rátermett technokratának állították be. A közelgő általános választások miatt – amelyek megtartásának határideje 2025 novembere – a szingapúriak azonban ténylegesen meg akarják ismerni új miniszterelnöküket. Wong más vezetési stílust ígért, és azt, hogy „egy olyan társadalmat épít, ahol minden szingapúri számít, és egy olyan Szingapúrt, amely minden szingapúri számára fontos”. Ez egy erős felhívás, és az elkövetkező hónapokban látni fogjuk, ahogyan Wong belerázódik új szerepébe. Különösen a foglalkoztatásra és a képzésre vonatkozó politikák lesznek sokak számára a legfontosabbak, mivel ezek közvetlen hatással lesznek a felnőtt lakosság többségére. Ezekon a létfenntartási kérdéseken túl a Népi Akciópárt (PAP) új generációjának első választása előtt egy sokkal hangosabb lakossággal, egy erősebb ellenzéssel, sokszínűbb aggodalmakkal és egy bizonytalan geopolitikai környezettel is szembe kell néznie.

Forrás: [What Singaporeans may hope for from PM Lawrence Wong](#)

EURASIA
CENTER

KÖZEL-KELET

Közel-Kelet

Spanyolország és Írország május 21-én elismeri a palesztin államot

Arab News, 2024. május 11.

Spanyolország, Írország és az Európai Unió több tagállama is május 21-én tervezi elismerni a palesztin államot – jelentette ki Josep Borrell, az EU külpolitikai főképviselője a palesztinok teljes jogú taggá válásáról szóló ENSZ-szavazás előtt. Pedro Sanchez spanyol miniszterelnök márciusban kijelentette, hogy Spanyolország és Írország, valamint Szlovénia és Málta megállapodott abban, hogy megteszik az első lépéseket a palesztin állam elismerése felé, mivel a tartós béke szempontjából elengedhetetlennek tartja a kétállami megoldást. Az RNE helyi spanyol rádió arra a kérdésre, hogy május 21-én Spanyolország, Írország és más EU-országok elismernének-e egy palesztin államot, Borrell igennel válaszolt, megemlítve Szlovéniát is. „Ez egy politikai jellegű szimbolikus aktus” – mondta, hozzátéve, hogy Belgium és más országok valószínűleg szintén csatlakozni fognak. Korábban Jose Manuel Albares spanyol külügyminiszter azt mondta, hogy megszületett a döntés az elismerésről, bár időpontot nem közölt. Az események arra utalnak, hogy a fegyverszünetre és a palesztin-izraeli konfliktus végleges befejezésére irányuló nemzetközi felszólítások fokozódni látszanak.

Forrás: [Spain, Ireland to recognize Palestinian state on May 21 — EU's Borrell](#)

Szaúd-Arábia kétmilliárd dolláros iparaggá alakítja át légitársasági ágazatát

Arab News, 2024. május 11.

Májusban egy különleges eseményen mutatják be azt az ambiciózus ütemtervet, amely leírja, hogy Szaúd-Arábia hogyan fogja tízszeresére növelni légitársasági ágazatát 2 milliárd dolláros iparaggá. A tervek kiterjednek az üzleti repülőgépek szegmensére, beleértve a charter-, magán- és vállalati repülőgépeket, és támogatják Szaúd-Arábia globális turisztikai célpontra történő fejlődését. Az ütemterv részleteit a május 20-22. között Rijádban megrendezésre kerülő, 5000 vezetőt – köztük magánbefektetőket, üzemeltetőket és szolgáltatókat – összehívó 2024-es Future Aviation Forumon ismertetik. A fórumnak a Polgári Repülési Főhatóság ad otthont, és a szervezet elnöke azt mondta, hogy az általános repülés létfontosságú a szaúdi gazdaság nagy értékű ágazatainak növekedéséhez. Hozzátette, hogy az általános repülési ütemterv fejleszti, népszerűsíti és fokozza az általános légitársasági szolgáltatásokat a piacon. Az ütemterv összehangolt infrastrukturális beruházások és a szabályozás egyszerűsítése révén támogatja a magánrepülőgép-tulajdonosokat, bérbeadókat és befektetőket, valamint az üzemeltetőket és a szolgáltatókat egyaránt. Már korábban bejelentették, hogy az eseményen Szaúd-Arábia több mint 100 milliárd dollár értékű befektetési lehetőséget mutat be ambiciózus szaúdi légitársasági stratégiájának megvalósítása érdekében.

Forrás: [Saudi Arabia to reveal roadmap to turn aviation sector into \\$2bn industry](#)

Irak 29 olaj- és gázprojektet indít el: kínai vállalatok kapják a legnagyobb részesedést

الشرق الاوسط, Asharq Al-Awsat, 2024. május 12.

Kínai vállalatok kapták a legnagyobb részesedést az ötödik és hatodik kiegészítő olaj- és gázengedélyezési fordulóban, amelyet Irak május 11-én indított 12 kormányzóságban, hogy 29 projektet vigyen véghez, főként Közép- és Dél-Irakban. Több mint 20 vállalat kvalifikálta magát erre a fordulóra, köztük európai, kínai, arab és iraki csoportok. Hajján Abd al-Ghani iraki miniszterelnök-helyettes és olajminiszter szombat délután bejelentette, hogy a kínai vállalatok szerezték meg a legtöbb befektetési szerződést. Az iraki olajminiszter elmondta, hogy a minisztérium folytatja ambiciózus terveinek megvalósítását az olajba és gázba történő befektetéseket tekintve, hogy megfeleljen a helyi fogyasztás és a globális piacokra irányuló export követelményeinek. Az iraki olajminisztérium tavaly szeptemberben jelentette be, hogy az olajengedélyezési forduló, amelyek első köre 2008-ban kezdődött, 12 év alatt közel egy billió dollár pénzügyi bevételt jelentettek az államkincstár számára.

Forrás: [العراق يطلق 29 مشروعاً للنفط والغاز... وشركات صينية تحصل على النصيب الأكبر](#)

Hámenei tanácsadója: ha létünk veszélybe kerül, meg fogjuk változtatni nukleáris doktrínánkat

العربية, Al Arabiya, 2024. május 12.

Kamál Harrázi, Irán legfelsőbb vezetőjének, Ali Hámeneinek a tanácsadója, aki a múltban többször hangsúlyozta, hogy országa nem törekszik nukleáris fegyverek gyártására, kijelentette, hogy Teheránnak lehet, hogy meg kell változtatnia nukleáris doktrínáját. Hozzátette, hogy ez a változás akkor következhet be, ha Izrael veszélyezteti az ország létét. Irán legfelsőbb vezetője az ezredfordulón egy fatvában betiltotta a nukleáris fegyverek gyártását, majd 2019-ben megismételte álláspontját, mondván: „Az atombombák készítése és tárolása helytelen, használatuk tilos... Még akkor is, ha van nukleáris technológiánk.” Az akkori hírszerzési miniszter azonban 2021-ben azt mondta, hogy a nyugati nyomás arra kényszerítheti Teheránt, hogy nukleáris fegyvereket gyártson.

Forrás: [مستشار خامنئي: سنغير عقيدتنا النووية إذا هدد وجودنا](#)

A Turkish Airlines január és április között közel 26 millió utast szállított

Hürriyet Daily News, 2024. május 12.

A Turkish Airlines által szállított utasok száma 2024 első négy hónapjában az egy évvel korábbihoz képest 8%-kal, 25,94 millióra nőtt. A nemzetközi utasszám éves szinten 6,1%-kal 16,3 millióra, a belföldi utasok száma pedig 11,5%-kal 9,2 millióra nőtt. A Turkish Airlines 11,1%-kal 93 360-ra növelte ülőhely-kapacitását, míg flottája áprilistól 414-ről 455-re bővült. A légitársaság 337 célállomásról 341-re bővítette hálózatát. Csak áprilisban a Turkish Airlines utasforgalma 6,9%-kal, több mint 7 millióra, míg a nemzetközi utasok száma 4,5%-kal, 4,25 millióra nőtt éves szinten. A múlt hónapban a társaság 2,76 millió belföldi utast szállított, ami 11%-os növekedést jelent az egy évvel korábbi adatokhoz képest.

Forrás: [Turkish Airlines carries nearly 26 million passengers in January-April](#)

Az infláció áprilisban 31,8%-ra lassult Egyiptomban

وكالة الاناضول, Anadolu Agency, 2024. május 12.

Egyiptomban a fogyasztói árak inflációja áprilisban 31,8%-ra lassult a márciusi 33,1%-ról. Ez a Központi Mobilizációs és Statisztikai Ügynökség által május 9-én kiadott nyilatkozatban jelent meg. Áprilisban az élelmiszerárak inflációja a helyi piacon 37,6%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához képest, a gabonafélék és a kenyér 23,7%-os, a hús és baromfi 35,6%-os áremelkedésének köszönhetően. A ruházati cikkek és lábbelik ára 27,4%-kal, a lakhatásé, az áramé és a vízé 12,4%-kal, a bútoroké 33,4%-kal, az egészségügyé 26,6%-kal, a közlekedésé pedig 21,6%-kal drágult.

Forrás: [التضخم في مصر يتباطأ إلى 31.8 بالمئة خلال أبريل](#)

EURASIA
CENTER

▶ **OROSZORSZÁG** **és a posztszovjet térség**

Oroszország és a posztszovjet térség

Harmadik olvasatban is elfogadták a külföldi ügynökökről szóló törvényjavaslatot

newsgeorgia.ge, 2024. május 14.

A grúz parlament harmadik, végső olvasatban is elfogadta a külföldi ügynökökről szóló törvényjavaslatot. A szavazáson 84 képviselő szavazott igennel és 30 nemmel. Az eljárást a parlament épülete előtt zajló, intenzív tüntetések kíséretében hajtották végre, amelyek során összecsapások törtek ki a többség és az ellenzék képviselői között. A grúz hatóságok szerint a kezdeményezés célja az átláthatóság biztosítása és az ország szuverenitásának megerősítése, valamint Grúzia az EU felé történő elmozdítása. Az Európai Unió és az Egyesült Államok azonban éles kritikát fogalmaz meg Grúziával szemben. A nyugati partnerek válasz lépéseket ígérnek az ország kormányának az „autoritarizmusba való csúszására”. Tbilisziben április 15-e óta folytatódnak a tiltakozások a törvény elfogadása ellen. Irakli Kobahidze, miniszterelnök bejelentette, hogy a nemzetközi partnerek közreműködésével eszközölhetőek lesznek bizonyos módosítások, de az ellenzék kozmetikai jellegűnek és a nemzetközi partnerek félrevezetésére tett kísérletnek tartja a javasolt változtatásokat.

Forrás: [Парламент Грузии в третьем чтении принял законопроект об иноагентах](#)

Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank találkozó Jerevánban

Armenpress, 2024. május 15.

Május 14-16 között Jerevánban zajlott az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD) éves találkozója és üzleti fóruma. Ez a világ pénzügyi-gazdasági környezetének egyik kulcsfontosságú eseménye, amelyet idén először rendeztek meg Örményországban. Az eseményen mintegy 3000 résztvevő vett részt 74 országból, köztük magas rangú tisztségviselők, nemzetközi szervezetek és a magánszektor képviselői. A fórumon panelbeszélgetések és *networking* események zajlottak, ahol közel 200 előadó tárgyalt az inkluzivitásról, a digitalizációról és a zöld átmenetről. Többek közt egy Örményország számára különösen fontos témát is megvitattak mint az ország demokratikus értékei és gazdasági fejlődése, továbbá a vita során leszögezték, hogy Jereván egy igazságos társadalom és innovációgeneráló tudományos gazdaság kialakításáért dolgozik.

Forrás: [Ежегодный форум ЕБРР собрал под одной крышей около 3000 человек из 74 стран](#)

M360 Eurasia konferencia Bakuban

Aljona Pavlenko, Trend.az, 2024. május 15.

Bakuban zajlott az M360 Eurasia 2024 nemzetközi konferencia. A rendezvényt Azerbajdzsán Digitális Fejlesztési és Közlekedési Minisztériuma támogatta, és az Azercell szponzorálta. A konferencián vezető szakértők, szabályozók, mobilszolgáltatók és IT-vállalatok vezetői, magas rangú politikusok és más résztvevők vettek részt. A konferencia a digitális technológiák lehetőségeinek és a FÁK országokban és a szomszédos régiókban zajló digitális transzformáció felgyorsításának megvitatásával telt, beleértve a generatív mesterséges intelligencia és a digitális DNS szerepét. Emellett a COP29 közeledtével a digitalizáció és az éghajlatváltozás elleni küzdelem közötti összefüggéseket is megvitták. A felszólalók kiemelték a digitális készségek fejlesztésének fontosságát a gyors technológiai fejlődés körülményei között, ugyanis a digitális forradalom új lehetőségeket teremt, ahol az IKT-készségek az esetek 90%-ban szükségesek lesznek. A M360 Eurasia konferencia másodszor kerül megrendezésre Bakuban.

Forrás: [Завершился первый день международной конференции M360 Eurasia 2024 в Баку](#)

Kínába vezetett Vlagyimir Putyin első hivatalos útja

Dmitrij Goncsarul, RG, 2024. május 18.

Vlagyimir Putyin elnök május 15-16-ai két napos kínai látogatásának eredményeként hangsúlyozta, hogy Moszkva és Peking stratégiai partnersége nem irányul senki ellen, hanem mindkét ország fejlődési feltételeinek javítására és népük jólétének növelésére összpontosít. Putyin hangsúlyozta a világ sokpólusú jellegét és az összes résztvevő nemzet véleményének figyelembevételének fontosságát a nemzetközi folyamatokban. A látogatás második napjának fontos eseménye Putyin részvétele volt az orosz-kínai expó és a regionális együttműködés fórumának megnyitásában. Putyin emellett megvitatta Xi Jinping elnökkel az olimpiai fegyverszünet lehetőségét is. Putyin elmondása szerint meg van győződve arról, hogy a nemzetközi sporttisztviselők megsértik az olimpizmus és az Olimpiai Charta elveit. Emellett megvitatásra került Kína meghívása a svájci ukrán békecsúcsra is amellyel kapcsolatban az orosz elnök szkepticizmust tanúsított. Az út során a zártkörű megbeszélések során a két ország stratégiai együttműködésének mélyítése valamint az új projektek megvalósításának lehetőségeit vitatták meg.

Forrás: [Итоги визита Владимира Путина в Китай: Стратегическое партнерство и новые проекты](#)

A Kazahsztán és Magyarország közötti kétoldalú kereskedelem 2023-ban elérte a 187,6 millió dollárt

Daryo, 2024. május 9.

A Kazahsztán és Magyarország közötti kétoldalú kereskedelem 2023-ban 187,6 millió dollárra nőtt, ami 8,9%-os növekedést jelent az előző évhez képest, jelentett ki a közép-ázsiai ország külügyminiszter helyettese, Roman Vasilenko a Stifter Ádámmal, a Magyar Külgazdasági és Külügyminisztérium helyettes államtitkárával folytatott kazah-magyar politikai konzultáció legutóbbi megbeszélésén, ahol a Magyarország és Kazahsztán közötti kereskedelem mellett a két nemzet közötti partnerségi kapcsolatok elmélyülésének lehetőségei is a megbeszélés tárgyát képezték. Emellett a Roman Vasilenko és Stifter Ádám közötti találkozó napirendi pontjai több bizalomalapú politikai együttműködést, átfogó pontot is magába foglalt. A megbeszélés során mindkét fél megismételte a Magyarország és Kazahsztán közötti stabil politikai párbeszéd kialakításának fontosságát, kiemelve a sürgető geopolitikai kérdések kölcsönös megértését. Ezzel kapcsolatban Stifter Ádám kiemelte, hogy Magyarország a kereskedelmi és gazdasági együttműködés további elmélyítésére törekszik Kazahsztánnal, mint Magyarország legfőbb partnerével Közép-Ázsiában. A felek frissítették a prioritást élvező közös üzleti projektek listáját is, és elkötelezték magukat amellett, hogy erősítik az együttműködést az egyes gazdasági ágazatok között, mint például az energetika, a mezőgazdaság és a bankszektor. A megbeszélés során ezen kívül különös figyelmet szenteltek még a Kazahsztán-Európai Unió közötti együttműködéseknek, különös tekintettel Magyarország soros elnökségére az Európai Unió Tanácsának az élén, amely 2024 július 1-én veszi kezdetét. A kazah diplomata bizalmát fejezte ki Magyarország sikeres elnökségével kapcsolatban. Budapesti látogatása során Vasilenko Schőberl Mártonnal, a Magyar Külügyi Intézet igazgatójával is tárgyalt a Kazahsztán és Magyarország közötti aktuális multilaterális kérdésekről. Magyarország 2005 óta bruttó 320 millió dollárnyi közvetlen befektetést indított Kazahsztánba, 29 jogi személy, fióktelep és képviseleti irodával, valamint 41, jelenleg Kazahsztánban működő vegyes vállalattal. Emellett Magyarország évente 250 ösztöndíjat ajánl fel kazah hallgatóknak, amely keretében kazah diákok magyarországi felsőoktatási intézményekben ingyenesen folytathatják tanulmányaikat.

Forrás: [Kazakhstan-Hungary bilateral trade hits \\$187.6mn in 2023](#)

Üzbegisztán és Magyarország a turizmus területén folytatott együttműködések kérdéseiről tárgyalt

Uzdaily, 2024. május 10.

Umid Shadiev Üzbegisztán Idegenforgalmi Bizottságának elnöke a Magyarország és Üzbegisztán közötti, a turizmus területén az együttműködés kérdéseiről folytatott tárgyalásokat Magyarország rendkívüli és meghatalmazott üzbegisztáni nagykövetével, Rózsa Józseffel. Az Üzbegisztán Idegenforgalmi Bizottságának elnöke és Magyarország rendkívüli és meghatalmazott üzbegisztáni nagykövete közötti tárgyalás során szóba kerültek a két ország közötti turisztikai együttműködés bővítésének tervei. A megbeszélés során Shadiev részletesen tájékoztatta a magyar felet, az elmúlt években Üzbegisztánban a turisztikai szektorban végrehajtott reformok eredményeiről és prioritásairól is. A tárgyalás során a felek megállapították, hogy minden feltétel adott a Magyarország és Üzbegisztán közötti turizmus területén való együttműködés fejlesztéséhez. A találkozó eredményeként megállapodás született magyar befektetők üzbegisztáni turisztikai szektorba való bevonásáról.

Forrás: [Узбекистан и Венгрия обсудили вопросы сотрудничества в сфере туризма](#)

Kazahsztán és Hollandia erősíti a kapcsolatait

Delovoj Kazakhstan, 2024. május 10.

A Holland Királyság Kazahsztáni Nagykövetsége és a Holland Királyságban működő Kazahsztáni Nagykövetség, valamint a JSC NC KAZAKH INVEST támogatásával 8 kereskedelmi dokumentum aláírására került sor Asztanában. A dokumentumok célja a kétoldalú kapcsolatok fejlesztése Kazahsztán és Hollandia között a mezőgazdaság, az egészségügy, az ökológia és az oktatás területén. Az ünnepélyes keretek között aláírt találkozó során a kazah mezőgazdasági minisztérium és a holland VISCON cég szándéknyilatkozatot írt alá egy mesterséges intelligenciát használó palántázó központ építésére irányuló projekt megvalósításáról, amely terv megvalósítása növeli a termesztett növények fenntarthatóságát, minőségét és termelékenységét. Ezenkívül megállapodás született a holland Royal GD-vel a kazahsztáni állategészségügyi rendszer javításáról is, valamint a kazah mezőgazdasági minisztérium együttműködési megállapodást írt alá a Royal Philips céggel Kazahsztánban gyártott holland orvosi berendezések gyártásának a terén. Az együttműködések aláírását követően mindkét fél kiemelte, hogy a Kazahsztán és Hollandia közötti együttműködési szándékok jól tükrözik a sürgető a közép-ázsiai fenntartható fejlődés érdekében tett lépéseket.

Forrás: [Сельское хозяйство и здравоохранение: Казахстан и Нидерланды укрепляют отношения](#)

2024 első negyedében a Türkmenisztán és Kína kereskedelmi forgalma meghaladta a 2,5 milliárd dollárt

Business Turkmenistan, 2024. május 11.

2024. január és március között a Türkmenisztán és Kína közötti kereskedelmi forgalom meghaladta a 2,5 milliárd dollárt, tudatta a Kínai Vámhivatal Főigazgatósága. A közzétett adatok értelmében a csak 2024 márciusában a két ország közötti kereskedelmi forgalom 818,2 millió dollárt tett ki. Az adatokból az is kiderült, hogy a Kína és Türkmenisztán közötti kereskedelmi forgalom túlnyomó részét a türkmén export tette ki. Ez idő alatt a közép-ázsiai ország mintegy 2,4 milliárd dollár értékben exportált termékeket Kínába. Ugyanebben az időszakban pedig Türkmenisztán körülbelül 213 millió dollár értékben importált kínai termékeket. A Kínai Vámhivatal Főigazgatóságának adatai szerint a Kínába irányuló türkmén export fő összetevője a csővezetéseken keresztül szállított földgáz volt.

Forrás: [Январь-март: Товарооборот между Туркменистаном и Китаем превысил \\$2,5 млрд](#)

Üzbég-magyar együttműködés az atomenergetika területén

Uzdaily, 2024. május 11.

Üzbegisztán és Magyarország megállapodást kötött, hogy a jövőben Üzbegisztán magyar hűtési technológiát fog alkalmazni egy, a közép-ázsiai országban megépítésre kerülő atomerőmű működtetésénél. Ezt Szijjártó Péter, Magyarország külgazdasági és külügyminisztere jelentette ki azzal kapcsolatban, hogy Üzbegisztán a jövőben egy atomerőmű építésére készül, amely fedezné a közép-ázsiai országnak a 2030-ra megduplázódó villamosenergia igényeit. A magyar külgazdasági és külügyminiszter ezzel kapcsolatban azt is hozzátette, hogy a megnövekedett villamosenergiaigények kielégítésével kapcsolatban nemcsak Üzbegisztán, hanem Magyarország is az atomenergiát választotta megoldásnak, és már folynak Magyarországon is az előkészületek két új paksi erőmű megépítésével kapcsolatban, és mivel Magyarország már több évtizedes tapasztalattal rendelkezik az atomenergia területén, Budapest már megkezdte a leendő üzbég nukleáris dolgozók képzését Magyarországon. Szijjártó Péter szerint az Üzbegisztánnal kötött megállapodás mintegy 100 millió dollár értékű lesz.

Forrás: [Узбекистан и Венгрия будут сотрудничать в атомной энергетике](#)

Impresszum

Szerzők:

Horváth Levente
Klemensits Péter
Seremet Sándor
Szakáli Máté
Tárik Meszár
Veres Szabolcs
Zoltai Alexandra

Szerkesztő:

Horváth Levente

A kiadó elérhetősége:

Eurázsia Központ
1117 Budapest, Infopark sétány 1i
eurasiacenter@nje.hu
<https://eurasiacenter.hu/>

A kiadásért felelős személy: Dr. Horváth Levente, igazgató

EURÁZSIA KÖZPONT

Budapest 2024

© Eurázsia Központ, Neumann János Egyetem

ISSN 2939-5720